

Slags Andelsselskaber, som blot bærer Andelsnavnet.

Det ærede Medlem spurgte mig, hvad jeg mente om en Bank som Andelsbanken, om det var et Andelsselskab eller et Aktieselskab. Det behøvede det ærede Medlem slet ikke at spørge om, for jeg fremhævede netop den som et Eksempel paa, hvor vanskeligt det kunde være at trække en Grænse, idet jeg sagde: at saa vidt jeg vidste, var Andelsbanken startet paa den Maade, at nogle af de store Andelsselskaber havde skudt Pengene ind; men den er et typisk Eksempel paa Foretagender, der ikke er rene Andelsforetagender, for denne Bank handler jo ikke alene med dem, der har sat Penge ind i den, ikke alene med sine Kunder, men den driver Forretning som enhver anden Bank. Jeg ved ikke, hvordan den fordeler sit Overskud, men den fordeler det i hvert Fald sikkert kun til dem, der er Andelshavere i Banken, ikke til Indskyderne; de faar sikkert ikke anden Rente, end man faar andetsteds, og derfor sagde jeg, at en saadan Institution sikkert vilde høre hjemme under en Banklov.

N. C. Jensen: De Betragtninger, den ærede Ordfører (Rørdam) her gjorde gældende overfor Andelsbanken, har han jo Lov til at anstille, men Andelsfolkene har aldrig tvivlet om, at det var et Andelsforetagende, de der startede. Det er ganske sikkert, at der er store Andelsforetagender, som Jydsk Foderstofforretning og andre, der har indbetalt en ret betydelig Garantikapital, men der er Hundreder og atter Hundreder af smaa Andelsselskaber, som ligeledes har indbetalt Garantikapital, og man har fra Andelsbefolkningens Side betragtet Banken som et rent og skært Andelsforetagende med det Formaal at tage en Kamp op mod den Maade, hvorpaa de store Bankaktieselskaber efter manges Mening har søgt at udnytte Kapitalsamlingen i de store og ogsaa i de smaa Banker. Man har ment, at det overfor denne Virksomhed var gavnligt at faa en Andelsbank, der kunde tjene Medlemmerne ved at uddele sit Overskud ikke alene til dem, der satte Penge i Foretagendet, paa Rente i Banken, men ogsaa til dem, der skulde laane Penge i Banken. Det har været Formaalet med den: at søge at regulere noget paa det Omraade, og derfor har det i hvert Fald for mig overordentlig stor Interesse at faa at vide, hvad man ser i et saadant Foretagende, om man anser det for at falde ind under Aktie-

loven eller vil lade det staa udenfor som et Andelsforetagende. Det har sin Interesse, og man kan ikke komme udenom Spørgsmaalet ved som Ordføreren og Ministeren og Udvalget, saa vidt jeg skønner, at sige: Alle disse Spørgsmaal, som Befolkningen interesserer sig i højeste Grad for, dem henviser man til en Domstolsafgørelse; disse Definitioner kan vi ikke give.

Ordføreren (Rørdam): Der er sikkert ingen, som har tænkt paa at angribe Andelsbanken, og der er jo ikke rettet noget Angreb paa den; den er sikkert et overordentlig nyttigt Foretagende. Jeg udtalte udtrykkeligt, at jeg havde stor Sympati for den Art Sammenslutninger. Jeg siger kun, at jeg ved ikke, hvorvidt Andelsbanken falder ind under Loven, idet jeg ikke kender Andelsbankens Statutter. Vi er dog ikke i et Udvalg forpligtede til at undersøge hvert enkelt Selskabs Statutter og se, om de falder ind under Loven. Vi giver en Lov, som siger, hvad der forstås ved Aktieselskaber, og hvis Andelsbanken er bygget paa en saadan Maade, at den ikke er noget rent Andelsselskab, men nærmere et Aktieselskab, falder den selvfølgelig ind under Loven; er den et rent og klart Andelsselskab, falder den selvfølgelig udenfor. Det ærede Medlem kan ikke forlange, at Ordføreren skal kende alle Selskaber og deres Statutter og kunne staa op her og paa staaende Fod sige, hvilke Selskaber der falder ind under Loven og hvilke ikke. Det har man slet ingen Grund til at undersøge i Udvalget; den Slags Ting plejer man ikke at gøre; man giver i Loven Regler om, hvilke Selskaber der falder ind under Loven, og andet behøves ikke.

Det var en meget interessant Oplysning, det ærede Medlem gav, hvis jeg da forstod ham rigtigt: at Laantagerne i Andelsbanken skal have Del i Bankens Overskud. Hvis det er rigtigt, saa er det i høj Grad værd at have Laan i Andelsbanken, for saaledes plejer det jo ikke at være i andre Banker. Er det Tilfældet, saa kan jeg godt forstaa, at Andelsbanken kan konkurrere med andre Banker.

N. C. Jensen: Det forekommer mig, at denne Oplysning fortjente ikke at blive mødt med en Slags Udenomsbemærkning som den, den ærede Ordfører fremsatte. Det, jeg har oplyst om Andelsbankens Formaal og Tanke, er rigtigt, og jeg vilde kun ønske, at alle Banker, ogsaa de store Ak-